

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 2) สภาพการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 3) ความต้องการฝึกอบรมด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และ 4) เปรียบเทียบความต้องการฝึกอบรมด้านการแปรรูปผลผลิตเกษตรของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีพื้นฐานทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัดนครพนมที่มีผลการดำเนินงานระดับปานกลาง จำนวน 152 ราย จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Windows และใช้ค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test

ผลการวิจัย พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.1 ปี ร้อยละ 66.4 จบการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษา มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 6.1 ไร่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5.1 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 8.2 ปี สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร้อยละ 57.9 ดำเนินกิจกรรมแปรรูปพืช โดยนำวัตถุดิบจากท้องถิ่นมาแปรรูป สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรร้อยละ 62.5 ระบุว่า ผลิตภัณฑ์ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ ร้อยละ 82.9 ระบุว่า มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้ที่เป็นเงินสดของครัวเรือนต่อปีเฉลี่ย 98,825.33 บาท มีภาระหนี้สินต่อปีเฉลี่ย 21,888.3 บาท มีเงินออมต่อปีเฉลี่ย 16,836.20 บาท และร้อยละ 50.7 ของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเคยเข้ารับการฝึกอบรมมาแล้ว ปัญหาสำคัญของการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร คือ การบรรจุภัณฑ์และการตรวจสอบรับรองคุณภาพ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความต้องการฝึกอบรมระดับมาก ในหัวข้อเรื่อง ผลิตภัณฑ์ปลา การทำปลาต้ม การทำแหนม การทำเนื้อสัตว์ตากแห้ง การทำหมูแผ่น/เนื้อแผ่น การทำไม้กวาด การทอผ้ามุก ผ้าไหม หมอนลายขีด ผ้าฝ้าย การจักสานกระติบข้าว การศึกษาสถานการณ์การตลาด การหาแหล่งจำหน่าย การตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า การบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย เกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพของตัวผลิตภัณฑ์ เกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพของบรรจุภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้จากการแปรรูปผลผลิตเกษตรต่อปี และประเภทของกิจกรรมกลุ่มแตกต่างกันมีความต้องการฝึกอบรมแตกต่างกันในบางประเด็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมแปรรูปผลผลิตเกษตรให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรดำเนินการผลิต ในด้านการจัดการ ควรเน้นให้การฝึกอบรมแก่สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในเรื่อง การตลาด การจัดทำบัญชีการเงิน เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ และการบรรจุหีบห่อของผลิตภัณฑ์

The objectives of this study were : 1) to study the socio-economic characteristics of the farmer housewife group members, 2) to study the work implementation of the farmer housewife group members, 3) to study the needs for the training on processing of agricultural products of farmer housewife group members, and 4) to compare the needs for training on processing of agricultural products of farmer housewife with different selected socio-economic characteristics. The study sample were 152 of farmer housewife group members in Changwat Nakhon Phanom who were selected from the groups with moderate level of performance by multi-stage random sampling technique. Data were collected by face-to-face interview. They were analyzed by using SPSS for Windows Computer Program and statistically calculated by Frequency, Mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The research findings revealed that the average age of the farmer housewife group members was 51.1 years old. The majority of them, 66.4 percent, graduated higher than primary education. They owned agricultural area for an average of 6.1 rais. Their average number of household members was 5.1 persons. The average of duration for being group members was 8.2 years. Most of farmer housewife group members, 57.9 percent, performed activity on processing of agricultural products by using local raw materials. For quality assurance, 62.5 percent of the respondents expressed that their products were not assured by related agencies but 82.9 percent of them pointed out that they had market channels for their products. They had an average annual cash income of 98,825.33 baths per household. They had their average debt of 21,888.33 bath per household. Their average saving per household was 16,836.20 baths. About a half, 50.7 percent, of the group members used to be involved in training activities.

For training need assessment of the farmer housewife group members, it was found that they had High levels of needs in the following topics: processing agricultural products from fish, pork and beef, broom making, cloth weaving, pillow making and sticky rice container making. For management aspect, they had a high level of training needs in the topics : studying marketing conditions, identifying market place, contracted future marketing, income-expenses record keeping, standard criteria of products, quality standards of packing, designing of product package, and community product standards.

For comparison of the needs for training, it was found that the farmer housewife group members with different ages, duration of being group members, income from processing products and type of their group activities had statistically significant difference in some training topics.

For the recommendations from the study are as follows: Training courses provided for the members of farmer housewife groups should be relevant to their income generating activities. For management aspects, training programs should be emphasized on the topics marketing of products, record keeping, and standard, quality and packaging of products.